

מפקד טייסת פאנטום, המכונה סאנטיני הגדול עליידי חבריו. בתפקיד זה חי דור באל, במידה מסוימת. את נעוריו במהופך. כאן הוא חיית-קרב מושלמת, התגלמות המיתוס האמריקאי של לנצח-בכל-מחיר, מאצ'ו במדים, שנמצא בעימות עם מי שפחד מה שאהבת אותו ושונאת את מינהגיו. חלומו של בול מיצ'ם, שסיפורו מתרחש ב-1962, הוא לראות את בנו בכורו, בני, מתגייס גם הוא לחיל-הנחתים ומשרת כ-טייס-קרב. לשם כך צריך להקשיח אותו, לחסן אותו, להפיח בו אמונה באידיאלים הנצחיים של לחום באגרופים שלופים כי מכה את העולם לפני שהעולם מכה אותו. אלא שהבן, בדיוק כמו דובאל בנעוריו, מנסה למצוא דרך משלו. הוא מנסה ליצור קשר עם אביו דווקא באותו המישור

דובאל ב, תג 373 שחקן של שחקנים

רכבות נוסעות היטב

אכספרס למערב (הוד, תל-אביב, ארצות-הברית) — הסיפור קלאסי וגולל כבר פעמים אין-ספור בספרים ובסרטים: רבי-מרגלים עומד לערוך למחנה השני, חבריו לשעבר מנסים לחסל אותו, ואילו חבריו החדשים משתדלים לשמור עליו מכל פגע. מכאן והלאה, חוקי המישחק מוכרים היטב, ורק מסלול העריקה משתנה. הפעם זו רכבת אכספרס היוצאת משוויץ לאמסטרדם, אמנעיות-חבורה הנחשב משום מה לבטוח וליעיל ביותר להברחת העריק, במיקרה זה: ראש שירותי הביון הסובייטי טיים. נותרו רק מעט מאד דברים שאפשר לעולל ברכבת נוס-עים, ושטרם נוצלו על בד הקולנוע. אם ישנם כאלה, לא חסרת הזה הוא שיגלה אותם. המרגל הקשוח, המרגל השחצן, המרגל המתוחכם, והמרגל המטורף למחצה, הם כולם דמויות קבע בגלריית סרטי המתח מן הסוג הזה. ואין כוונה גלויות באחד מהם תכונה שלא היתה מוכרת כבר מן הסרטים הקודמים. שחקנים כמו לי מאר'ווי, מכסימיליאן של או רוברט שאו המנוח, מסוגלים לגלם דמויות כאלה מתוך שינה. ואכן נראה שלא נדרשו לעשות יותר מזה כפן. מה שמזרז בסרט זה הוא, שיש לו נטייה גלויות את המיסתורין שהוא יוצר מוקדם מדי. את השיא הדרמתי — מפולת שלג על הרכבת — הוא מבזבז באמצע הסיפור ואחרי-כך אינו מסוגל עוד ליצור מתח דומה. לפעמים נדמה

לי מארווין: לגלם דמות מתוך שינה

שכל העניין תוכנו החילה בצורה שונה, אבל באישוהו שלב בהפקה התגלה שנגמר הכסף והרכיבו את הסרט עם מה שכבר צולם. עם זאת, צריך לומר לזכות הסרט שכל הזמן קורים בו דברים — הפעילות תוססת, השחקנים מוכרים וחלקם אף הניבים. לינדה אוונס היא בהחלט קישוט נאה, גם אם אין סכנה שתכרסם בקאריירה של גיין פונדה.

בר. בשנה הבאה הוא יהיה בוודאי אחד המתחרים הראשיים. ומי שירצה לגזול ממנו פרס זה, יצטרך לעמול קשה.

עסקים

חברות בורחות מישראל

חברת סרטים אמריקאית נוספת סוגרת את שעריה בישראל ועוברת מפעילות עצמאית לשיתוף פעולה עם חברות אחרות. הפעם זו יונייטד ארטיסטס, אשר החל מהשבוע לא תהיה מיוצגת בישראל

להתאגד, במקום להתחרות ביניהן.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב — תוף הפח, עולם ללא צל, הבריחה מאלקטרו, נישואיה של מריה בראון, שיער, הנער. ירושלים — שיער, תוף הפח, הר טאננו האחרון בפאריס, נורמה ריי.

תל-אביב

*** שיער (שחקן ארצות-הברית) — מחזמר המחאה של שנות הששים הופך חוויה כלל-אנושית מרשימה בידיו של הבמאי הצ'כי מילוש פורמן, שמעדיף להתבונן בבני-אדם תחת סיסמות.

*** הנער (תכלה, ארצות-הברית) — קרוב ל-60 שנה חלפו מאז עשה צ'אפלין סרט זה, ועדיין קשה להעלות על הדעת שילוב מוצלח יותר של הומור ו-פאתוס, של המצאות קולנועיות גאוניות

*** תוף הפח (בן-יהודה, גרמניה) — עיבוד קולנועי לסיפורו המפורסם של גינתר גראס על ילד שמסרב לגדול כמחאה נגד העולם הסובב אותו. הסרט מטיב להציג את הסצינות שדלה מן הרומן, ור מצדיק בהחלט קריאה חוזרת בו.

*** הבריחה מאלקטרו (חן, ארצות-הברית) — שיחזור הבריחה האחרונה מן הכלל המפורסם, לפני סגירתו. הבמאי דון סיגל והשחקן קלינט איסטווד משתפים פעולה פעם נוספת, והתוצאה שוב תכליתית, המצייתת ומיקצועית להפליא.

ירושלים

*** ריפ (רון, צרפת-איטליה) — דור מתנוון, שחי בעולם ערכים מיושן, מול דור צעיר, שמניח עתה את יסודות העולם שלו. נפ-גשים בסרט חריף ונועז של ברנרדו בר-טולוצ'י. עם מאלרון בראנדו ומריה שניי-דר בתפקידים הראשיים.

דובאל כנגרד נאצי עם אנתוני קווייד ב, נשר נחת" מומחה לנבלים פטיכופאטיים

*** נורמה ריי (בניי-האוהם, ארצות-הברית) — סיפורה של פועלת טכס-טיל בעירישה דרומית באמריקה, שמת גייסת להקמת איגוד מיקצועי במקום. הר במאי מרטין ריט אומנם מחלק את הסר בים והרעים בצורה שקופה מדי, ומביים אותם בסגנון לא חדשני, אבל ליבו פועם בקצב הנכון והשחקנית הראשית שלו, סאלי פילד, ממלאת את כל החסר.

ושל נשמה ללא מצרים. מומלץ מאד.

*** נישואיה של מריה בראון (מוזיאון, גרמניה) — קורות הרפובליקה הפדרלית הגרמנית בין סוף מלחמת-העולם השנייה לתחילת השיגשוג הכלכלי, כפי שזה משתקף בחייה של אשה המנסה ל-צ'אן צוא דרכה בלחצים ובאילווצים של אותה התקופה. בימוי ומישחק יוצא-ידופן.

דובאל בתפקיד בוד מיצ'ם (עם אחת מכנותיו) לכפות את עקרונות הגיבור על כל המישפחה

עליידי מישרד עצמאי משלה, אלא בדי חברת א.ד. מסלון, המטפלת כבר בשתי חברות אמריקאיות גדולות אחרות, פוקט המאה העשרים וקולומביה. עם סגירת מישרד יונייטד ארטיסטס נסגר המישרד העצמאי האחרון של חברה אמריקאית לסרטים בישראל. כל האלי-פנים הגדולים מיוצגים כאן עתה עליידי גורם שלישי.

הסיבה לשינויים אלה היא כנראה פשור טה מאד: בעקבות הידרדרות הלירה מצד אחד, והריווחיות ההולכת וקטנה של ענף הקולנוע מהצד האחר, לא כדאי לחברות להחזיק מישרדים עצמאיים והן מעדיפות

שאותו מנסה החייל הוותיק לדחוק ככל האפשר מתודעתו: הרגש. דובאל כאילו נולד לתפקיד הזה. לעתים הוא נראה ליעט פסיכותרפיה בקנאות שבה הוא מנסה להגן על עקרונותיו ולכפות אר-תם על מישפחתו. ועם זאת יש הרגשה שמאחורי כל הצגת הקשיחות הנוראה הזאת יש אדם, שמפחד לצאת החוצה כדי שלא ייפגע מן העולם הסובב אותו. כמה ביקורות ראשונות שהופיעו באמ-ריקה, שם לא מופץ עדיין הסרט (נראה שהצגת הבכורה שלו תהיה בישראל), כבר שרות את שבחיו של דובאל. השנה כבר לא יוכל להיות מועמד לפרס אוסקר, מפני שהסרט לא הופץ לפני ה-31 בדצמ-